

Biskop, uagtet ogsaa det nævnte Forslag for en stor Del angik rent kirkelige Forhold. Dernæst skal jeg tillade mig at minde om, at da Grundloven var bleven revideret, og den nye Rigsbag, saaledes som den var omdannet ved Forsatningen af 1866, var traadt sammen i dette Aar, indbragtes der et Forslag om Lissidelse til at oprette Frimenigheder. Dette Forslag stod i Forbindelse med en meget stærk Bevægelse, saaledes at end ikke blot 72 Præster androge om, at det maatte blive fremmet, men tillige anseede over, at Kirkeministeriet havde tilbød 3 Præster en Trettesættelse, fordi de havde overværet Indvielsen af den første Frimenighedskirke her i Landet, nemlig Nazarethkirken i Ryslinge. Desuden var der 757 Præster rundt omkring fra Landets forskjellige Egne, som tilligemed Biskoppen fra Viborg havde tiltraadt en Adresse fra Kjøbenhavns geistlige Konvent imod det nævnte Forslag, og endnu 50 høfste Præster henvendte sig i to særlige Andragender til Rigsdagen mod denne Lov. I det følgende Aar, 1867—68, da et Forslag om Oprettelsen af Valg- og Hjælpenigheder var forelagt af den daværende Kirke- og Undervisningsminister, blev Bevægelsen om mulig endnu stærkere, og der fremkaldtes en Mængde Andragender dels for og dels mod Forslaget, men i Særdeleshed imod det fra saavel Lægfolk som Præster rundt omkring i Landet, uden at Nogen lagde dem nogen Hintring i Veien. Jeg kan her til sige, at jeg selv har haft den Ære for hendede 20 Aar siden at indbringe Forslag i kirkelig Retning heri Thinget efter Opfordring fra en Forening saavel af Præster som af Lægfolk i Folketirken, og vi have jo endog en ganske rigtig Erfaring i saa Henseende, idet for ikke engang et Aar siden vor meget ærede Aldersformand, som vi desværre nu maa savne imellem os (B. Christensen), efter Opfordring fra et Præstekonvent i Fyen, indbragte et Forslag om borgerlig Bælse for Frastilte, endogsaa medens den nuværende Minister stod i Spidsen for Kirke- og Undervisningsrædet. Naar man ser hen til, at intet af alle disse Tilfælde, som kunde forsøges med mange flere, foranledigede nogensomhelst Tilrettevisning, vil man ikke undre sig over, at de Paagjældende have handlet i fuld god Tro, da de indgave disse Andragender, og ikke kunde have mindste Anelse om, at de paa nogen Maade skulde have forset sig imod kirkelig Lov og Orden. Destomere overrasket maatte man blive, da Kirkeministeren, inden disse Andragender endnu vare komne til deres Bestemmelsessted, blot efterat have læst Afstrykket i Lillægget til Kirketidenden, ved en Skrivelse af 7de September til samtlige Biskopper troede at burde paaminde de Præster, som havde underkrevet dem, om, at de havde tilfidesat de

og jeg skal tillade mig at oplæse den sidste Del af den: „Da det ikke anses som foreneligt med de Hensyn, som Embedet paalægger de til Folketirken hørende Præster, at de gjøre Ansøgninger om Forandringer i de for Folketirken gjældende Love og Anordninger til Gjenstand for Andragender til Rigsdagen, istedetfor at forebringe dem for Kirkestyrelsen gennem deres kirkelige Foresatte, skulde Ministeriet tjenstligst anmode Deres Høiarværdighed om at tilkjendegive de i Deres Stift ansatte Præster, hvis Navne findes blandt Underkriverne paa de nævnte Andragender, dets Misbilligelse af den Tilfidesættelse af skuldbigt Hensyn til deres Embede som Præster i Folketirken og de Pligter, som dette paalægger dem ligeoverfor Folketirkens Ordning og de anordnede Myndigheder i samme, hvori de ved deres ovennævnte Udfærd have gjort sig skyldige“. Jeg tør nok sige, at denne Skrivelse fremkaldte almindelig Forundring, fordi Ingen havde ventet, at de Paagjældende paa nogen Maade skulde have forset sig. Jeg skal ikke opholde mig ved, at Ministeren har troet allerede at burde tilkjendegive denne Misbilligelse, inden Skridtet var fuldført, thi jeg indrømmer, at Andragendet var underkrevet paa en saadan Maade, at man vel maatte forudsæ, at det ogsaa vilde komme til Udførelse. Derimod kan jeg ikke undlade at fremhæve, at Ministeren anser over, at de have henvendt sig til Rigsdagen istedetfor til Kirkestyrelsen, da det jo dog var deres Tante ogsaa at ville henvende sig til denne; det er udtrykkeligt sagt i det selvsamme Nummer af Kirketidenden, hvormed Lillægget fulgte, at de vilde gaa til „Lovgivningsmagterne“, (Kirketidenden Sp. 505). Altsaa i den Henseende var Tilrettevisningen ugrundet, selv om den iøvrigt havde været berettiget. Grunden skal maasse ogsaa kunne søges deri, at de ikke havde henvendt sig igennem deres kirkelige Foresatte. Dette er uregelmæssigt; dette have de ikke gjort og ikke tænkt paa at gjøre, men her er jo heller ikke Tale om en tjenstlig Sag, som de i Embeds Medfør vilde bringe frem for deres Foresatte, men kun om en Borgerræt, som de vilde udsføre ligesom andre Statsborgere sammen med Lægfolk og Menighederne, og det kan dog ikke være Ministerens Mening, at Præsterne ikke kunne deltage i Møder sammen med deres Menigheder eller i Andragender, som fremkaldes derved, at de ligesom skulde udgjøre en særskilt Stand udenfor Menigheden, saaledes at de, naar de have forhandlet med Menighederne, skulde sige: Nu kunne I andrage derom, men vi kunne ikke, undtagen gennem Provst og Biskop. Ministeren kan da vel ikke ville forlange, at ogsaa Menighedens Medlemmer skulde gaa denne Vej, der maa altsaa blive en Skilsmisse, hvorved Præsterne som en særlig Stand udfilles fra deres Menigheder. Det er i saa Fald en Opfattelse af Folketirkens Geistliges Stilling, som hverken er i Overensstemmelse med Folketirkens